

SJOFELT: «Sjofel kryssklipping!». Slik betegner den gamle Ap.-kjempen Haakon Lie Odd Karsten Tveits redigering av innslaget med ham selv i gårsdagens dokumentar-program.

Hva gjorde disse med vår historie? De forfalsket den selv R.S.G.

Haakon Lie: En fullstendig historieomskrivning

Aftenposten 11/10-76.

Helt ensidig sverting av den norske innsatsen for Israel. Kryssklippingen i programmet er en sjofel handling av Tveit, sier Haakon Lie.

PETER BECK
JAN TOMAS ESPEDAL (foto)

Jeg har aldri hatt noen kontakt med Mossad som jeg vet om; jeg har aldri vært noen Mossad-kontakt eller utført etterretningsarbeid. Den tanken var aldri i mitt hode, og jeg tror ikke ett øyeblikk på det - at Israels ambassadør Ruben Barkatt var mellommann for Mossad da han henvendte seg til meg og ba om hjelp. Vi var gamle venner, fra 1947, og Barkatt omtalte meg som «min bror», sier Lie.

Han er spesielt oppbragt over en sekvens i gårsdagens program hvor Odd Karsten Tveit intervjuer Mossad-utsendingen for Skandinavia i 1950-årene, Nehemia Levanon, som forteller at han på oppdrag av Mossads europasjef møtte Haakon Lie, hvoretter Lie umiddelbart deretter åpnet med å si: «Jeg gjorde alt de ba meg om, uten å stille spørsmål.»

«Sjofel kryssklipping! Med «de» mente jeg selvsagt

ikke Mossad, men israelerne generelt. Jeg innser i dag hvor tåpelig jeg var som ikke forlangte å få se igjennom Tveits ferdige produkt før jeg gikk med på at han kunne bruke innslagene om meg. Abba Eban, Chaim Herzog og Shimon Peres ville antagelig blitt forskrekket om de hadde visst i hvilken sammenheng de er blitt brukt i Tveits program, sier den gamle Ap.-høvdingen sint.

Overfor Aftenposten fastholder imidlertid Odd Karsten Tveit bestemt: - Jeg har ikke gjort noe annet i programmet enn det Nehemia Levanon har fortalt meg. Og Lie var helt klar og konkret på det at han hjalp, ved navn, Nehemia Levanon, som israelerne forøvrig - og det er nettopp dette Lie svarer på når han sier «jeg gjorde det de ba meg om». Det er overhodet ikke snakk om noen kryssklipping.

Ifølge Tveit var det forøvrig Itzhak Shamir som kom med opplysningene om kontakten mellom Lie og Levanon.

Omstendighetene

Lie skildrer scenariet i disse tidlige 1950-årene, som fikk ham, som de fleste nordmenn med ham, til å sympatisere med Israel.

I programmet får Tveit det til å se ut som om Israel er den aggressive part i Midtøsten-konflikten. Men

husk at landet har vært utsatt for fem kriger i løpet av den tiden. Som svar på FN's delingsplan gikk fire arabiske armeer til angrep på Israel. Forut for 1956-krigen skjedde en enorm styrkeoppbygging i Egypt. Khrustsjov kastet seg for fullt inn i Midtøsten, noe han til fulle skildrer i sine memoarer. Russerne sendte enorme våpenleveranser til Egypt - blant annet et moderne flyvåpen, som Israel dengang ikke hadde, forklarer Lie.

Han sier at det var på bakgrunn av denne situasjonen israelerne så seg om etter hjelp. USA ville ikke hjelpe, men statsminister Guy Mollet i Frankrike stilte seg villig til flyleveranser.

Ikke Mossad

Men den hjelpen vi ga, var aldri noen assistanse, oppdrag eller agentvirksomhet for Mossad. Jeg hjalp Israel med å få ut forfulgte jøder fra østblokk-landene når det sto om liv. Og jeg hadde full forståelse for dette hos overvåkingssjef Asbjørn Bryhn, som hjalp med å utstede norske pass for å hjelpe de nødstedte jødene ut. Alle passene ble tilbakelevert, som avtalen var. Den eneste gang jeg tror jeg har truffet den omtalte Mossad-sjefen, var en gang han og ambassadør Barkatt var i Oslo. Det eneste vi dengang snakket om, var hvor van-

ISRAEL-
VENNLIG:
«Jeg gjorde alt de ba meg om».

skelig situasjonen var for jødene i øst, hevder Lie.

Tungtvannet

Han forteller at tjenestene for Israel for eksempel omfattet bygging av en moshav (jordbrukskollektiv) for 75 familier etter flystyrten på Hurumlandet der 27 israelske barn omkom og ett overlevde.

Og tungtvannshjelpen kom i stand etter at Lie og Finn Moe ble spurt av Barkatt om hjelp til å skaffe

tungtvann til en israelsk atomreaktor som skulle produsere energi til strøm, blant annet til avsalting av sjøvann.

Husk at dengang syntes atomenergi å være løsningsen på energiproblemene i verden. Israel hadde ikke tilgang på naturlige energikilder. Vi forespurte hos Norsk Hydro, som svarte at de bare kunne levere én eller to kilo. Og der stoppet min befatning med tungtvannssaken, presiserer Lie.

«Israel først»

• Gårsdagens fjernsynsprogram, «Israel først», er det andre av to laget av NRKs tidligere Midtøsten-korrespondent Odd Karsten Tveit, på basis av hans nylig utkomne bok «Israel først».

• Programmet i går dreide seg i hovedsak om Haakon Lies rolle som Israels hjelpende hånd i Norge, krigene i 1956 og 1967, og om hvordan Israel klarte å bygge sin første atomreaktor, blant annet ved kjøp av tungtvann fra Norge.